

Inserati se sprejemajo in veljajo trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju so cene primeroma zmanjšane.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekaj edicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " — "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Ličgovih ulicah št. 7.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Politični položaj.

Vihar, ki nas je grozil potegniti v vojsko, polegel se je nekoliko. Ko so bile strune najbolj napete, obrnil se je ruski car do nemškega, da naj posreduje in pomiruje. To se mu je tudi vsaj toliko posrečilo, da vojske ne bo pred kongresom. Kongres se namreč snide v Baden-Badenu, in vdeležili se ga bodo prvi ministri evropskih velevlasti. Ali bo pa mogoče, na tem kongresu poravnati vse nasprotne istinite ali dozdevne interese, to se sedaj še ne more vedeti. Vprašanje je, s kakimi mislimi in željami pridejo velevlasti na kongres? Nekoliko nam je to znano; nekaj novega pojasnila pa nam prinašata govora dveh ministrov: v Berlinu je odgovoril Bismark na interpelacijo Bennigsenovo, na Dunaji pa knez Auersperg na ono poslanca Giskre. Govora obeh ministrov si nista prav nič podobna, in po teh govorih bi se ne dalo soditi, da tricarska zveza še obstoji. Govor kneza Auersperga se glasi nekako osorno proti Rusiji.

Predsednik ministerstva konstatira, da so si nazori avstrijske in ruske vlade o rešenju iztočnih zašev v nekaterih točkah nasprotni. Poslednje in edino upanje se stavi v kongres, kateri se ima gotovo sniti. Vemo tedaj, kako avstrijska vlada misli, in to kar vemo, ni posebno tolažilno za nas. Položaj je tedaj jako resen.

Bismark v Berlinu pa je govoril popolnoma v ruskem smislu. Še ni dolgo, kar smo čitali devet in devetdesetkrat v dunajskih listih, da so se v Berlinu naveličali ruskega prijateljstva, in da se bodo potegnili za avstrijske interese, pa majali smo kakor vselej dvomeče glavé kot neverni Tomaži.

Bismarkov govor nas vnovič vtrjuje v prepričanji, da se Bismark od ruske zveze ne da odtrgati. Edino, kar bi se dalo od njega doseči, bi bilo to, da bi nevtralen ostal, če bi prišlo do vojske med Avstrijo in Rusijo. Bismark je govoril na blizo tako-le:

Kaj ima biti z Bulgarijo, Bosno, Srbijo, Črnogoro, Rumunijo itd., to Nemčije ne zadeva posebno. Ko bi se zaprlo črno morje vojnim ladijam, ali ko bi se odprlo srednje morje ruskim vojnim ladijam, tudi v tem Nemčija za sebe ne vidi posebne nesreče. Le ko bi se trgovskim ladijam zaprila pot v črno morje, zamoglo bi se reči, da je Nemčija nekoliko na škodi. Rusija ima prav, da hoče vzhodno vprašanje enkrat za vselej radikalno rešiti. Če hoče nekatere vlasti Rusiji to delo zabraniti, morale bodo odgovornost same na se vzeti, to je, Nemčija jim ne daje svojega mandata, da bi se zamogle sklicevati na to, da se bore proti Rusiji v obševropskem, tedaj tudi nemškem interesu (s tem hoče reči, da Nemčija Avstriji ne bo pomagala). Jaz ne verjamem, da bi Avstrija hotela namesto Rusije prevzeti vredovanje iztočnih dežel. Sicer pa mislim, da se Rusi ne bodo dali iz Bulgarije pregnati. Shod ministrov (kongres) v Baden-Badenu je gotova reč, in sicer se snide morda že početkom meseca marca. Na kongresu bo Nemčija le posredovala in mešetovala, nikakor pa neče ukazovati, kakor nam nekteri svetujejo. Mi hočemo biti skromni mešetarji, kar toliko lože storimo, ker smo z vsemi sosedi prijatelji (?). Odločno odbijam od sebe one svetovalce, ki hočejo, da bi se mi zamerili tako staremu in zvestemu prijatelju, kakor je Rus. samo, da bi storili uslugo kakemu drugemu sosedu v rečeh, ki Nemčije ne zadevajo in ne

brigajo. Ko bi kdo nas napadel, pojdemo vsi navdušeno v boj; ne odobravam pa izgleda prvega Napoleona, da bi mi, ker smo močni, pričenjali lahkomisljene vojske. (Živahni dobroklici.)

Iz tega govora Bismarkovega se pač jasno vidi, kako se hoče Nemčija na kongresu obnašati. V Petrogradu smejo z Bismarkom pač zadovoljni biti. Toliko bolj poparjeni pa bodo Angleži in Madjari. Avstrijski Nemci se bodo konečno sprijaznili z novim redom na izhodu, zato je upati, da naši višji krogi ne bodo poslušali madjarskega vika in da se bodo z Rusijo mirnim potom pogodili. Celo listi, kakor „N. fr. Presse“ odsvetujejo od vojske, najbrže, ker se judovski bankirji za svoje groše bojé; kajti žalibog je Avstrija, posebno pa Ogerska tako na slabem v denarnih zadevah, da bi znal po kaki veliki vojski bankerot nastati. Čemu vojsko? Rusija nam Bosno še sedaj ponuja. Zakaj je ne bi vzeli? Kaj nam morejo škodovati male države Bulgarija, Srbija, Črnogora itd.? Tudi doli bodo nastali prepiri in politični boji; posebno v Bosni, kjer so tri stranke. Če bo Avstrija dobro urejena, pridružile se bodo morda te dežele prostovoljno avstrijski državi. Da bi pa federalistično uredjeni Avstriji zamogle nevarne postati, tega ne uvidjamo.

Prst Božji pri volitvi novega papeža.

„Bog je z nami, Kristus ostane v cerkvi do končanja sveta in sv. Duh jo neprenehoma vlada, piše „Čech“ št. 44. Že dolgo časa se je govorilo o volitvi prihodnjega papeža. Mogoč-neži tega sveta so se že od davna tolažili s smrtjo neprijateljivega Pija IX. in si pripravljali svoje kandidate. Napoleon III. se je tola-

Slovaki.

(Glej št. 20 „Slovenca“.)
(Konec.)

Neprijetni zgodovinski pogoji, na koje je bilo vedno navezano življenje Slovakov, niso zaglušili v njih vdanosti k svojemu narodu in ta ljubezen se je vedno gojila, ne glede na to, da niso imeli Slovaki do konca preteklega stoletja lastnega slovstva, temuč ves njih slovstveni trud je bil napisan v českem jeziku, ki je zelo podoben slovaškemu. Prvo knjigo v slovaškem jeziku je izdal od l. 1787—1791 Anton Bernolak. Veliko uslugo je skazal protestantskim Slovakom o zadevi razvitja slovaškega literarnega jezika Ljudevik Štur, izdávši l. 1845 slovaško slovnico, ki se je že davno poprodala. Ta učeni trud je služil v začetek obdelovanja slovaškega jezika.

Zgodovinsko življenje Slovakov ki je pretlelo v brambí za svojo samostojnost proti poskusom madjarskega naroda, služi v živ dokaz, koliko živjave moči je shranjene v tem narodu, kateri speznávši poslednjič svojo silo,

je jel skrbeti za to, da ohrani svojo narodnost proti pogoltnosti madjarskeje. Ta briga je tem bolj potrebna, ker so vsi slovaški plemenitniki zatajili svojo kri, in začeli še bolj uporno ravnati s Slovaki, kot Madjari sami. Treba je bilo tedaj, da se ohrani slovaška narodnost, delovati proti odpadništvu, in iz tega namena so se jeli prvi delatelji resno pečati z ohranjenjem samostojnosti in prerobenjem svojega naroda. To prizadevanje se je posebno močno pokazalo po ogerskeje revoluciji, ko so bili Madjari prisiljeni nekoliko ponehati s svojim vednim pritiskom na Slovake. V tem času ste bile po podpisih, zbranih mej Slovaki, osnovani dve slovaški gimnaziji: jedna v Turčanskem sv. Martinu in ena v Klaštoru (Znaio-Varolji). V istej dobi so si izmislili vodje narodnega dviganja osnovati učeno-literaturno društvo „Matica“, ki bi imela namen služiti narodu v izobraževanje, a ker je nedostajalo sredstev, se je ta „Matica“ oživila še-le l. 1863, ko so praznovali Slovaki tisučletnico, kar so dobili krščastvo in slovanske pismenke. Mej drugimi vtemeljitelji je bil tudi avstrijski cesar, Franc

Josip, ki je žrtvoval v te namen 1000 goldinarjev.

Madjarska vlada, zapazivši v vsem tem nevarno propagando narodne ideje, ki tako silno oporeka madjarskim nameram, je uničila „Matica“. Zaprla je ta slovstveni zavod 6. aprila l. 1875, potem je pa začela na vse ljube načine preganjati te, ki so delali za povzdigo obrazovanja v narodu. Slovaški gimnaziji, postrojeni na lastne troške, ste bile zaprti in slovaškim dečkom so se pokazala madjarska učilišča. Ko so Madjari to desegli, so se začeli truditi, da oslabe sploh slovanski živelj po vsem ogerskem kraljestvu, in vspeh imajo. Sedaj precej veliko slovaško pleme nema ni jednega zastopnika v ogerskem državnem zboru, ni jednega branitelja svojih interesov. To, seveda, se zgodi s tem, da ogerska vlada vse žile napenja pri volitvah proti slovaškim kandidatom, ki bi se potezali v ogerskem zboru za blagor in polajšanje svojega naroda.

Vkljub temu sistematičnemu davljenju Slovakov po Madjarih, se pa vendar v zadnjem času iz njih srede ponovno dvigajo ro-

žil, da na stolu papeževskem ugleda Napole-onovca; Hohenzollerovci nadejali so se ktere-ga svojega rojaka, pa glejte! Bog je podrl njih misli. Pij IX. ni umrl v dobi, kedar so si sovražniki njegovi želeli, ampak kedar jim je to bilo najmanj vgodno. Napoleon III. je umrl v pregnanstvu in republikanska Francija je sama povedala, da se v papeževu volitev mešala ne bo in tudi svojega „veto“ ne rabila; Arnim ne biva več v Rimu, da bi spletke koval proti Pijevemu nastopniku; Ruska je domu poklicala zastopnika svojega kneza Urusova; Avstrija zaradi svojih notranjih zmešnjav in vnanjih skrbi nima ne časa ne želje vtikati se v konklave, in Italija prizadeva si kar največ, da ne bi ni senca kake sumnje na njo ne padla, češ, da se meša v volitev, in z vojniki raz-ganja skupščine nasprotnikov. Mimo vsega tega se v vzhodnjem Rimu, to je v Carigradu go-dijo stvari tako važne, da svet kar ne utegne misliti na to, kar se v konklave vrši. Kedar mož krvi in železa hiti iz Varzina v Berlin, da v zboru razlaga, zakaj se ne mora vtikati v vzhodnje vprašanje, tedaj se v Rimu nad grobom starega, kteremu je v življenju prizadeval tolikanj bridkih skrbi, voli novi papež. Očitno je, da doba k volitvi papeževi ni mogla biti vgodnejša, in kakor v smrti Napoleonovi (in Emanuelovi), v francosko-nemški vojski in v naslednji kulturni borbi, tako se kaže tudi v vzhodnji rusko-turški vojski prst Božji, kteri je sprelepo naredil, da je volitev bila popolnoma svobodna, za kar iskrena hvala bodi Bogu samemu.“

Po prerokovanju Malahijevem velja novo-izvoljenemu papežu Leonu XIII. izrek: „Lumen in coelo (luč na nebu)“. Kakor se poroča iz Rima, je Leon XIII. potomec stare rimske dru-žine, ki ima na svojem grbu „repato zvezdo“, ki omenjenim besedam daje nekak resničen pomen. Kot nuncij v Bruselju se je bil Pecci soznanil in sprijaznil s kolonjskim nadškofom Geisslhom in poznejšim nadškofom dunajskim, kardinalom Rauscherjem. Tudi govori nekoliko nemški. „Čeč“ ima od 23. t. m. telegram iz Rima, da papež ne bode v nedeljo (24. t. m.) kronan v Sikstinski kapeli, in da po buli (ja-vaem listu) v posest vzame cerkev Lateran-sko. Zastran imenovanje novih cerkvenih do-stojnikov ni še nič določeno. V kongregaciji kardinalovski jim je Leon XIII. povedal

doljubi, ki že dokazujejo Madjarom puhlo ni-čevnost vseh umetnih namer. Delavnost teh mož je že pokazala svoj plod, ker je meščanstvo prišlo do spoznanja, kako potrebno je jedinstvo vseh razredov naroda z namenom, da se obvaruje slovaška narodnost pomadžarenja. To prerčenje slovaškega naroda dobiva hrano v nekaterih periodičnih spisih, ki izhajajo v slovaškem jeziku. Se sledečimi časopisi se ponašajo se-daj Slovaki: v Turčanskem sv. Martinu — izhajajo 4 časniki: „Narodnie Noviny“ — tri-krat na teden — političen organ slovaške na-rodne stranke; „Hlasnik“, lepoznanek tednik; „Rarosek“, humorističen tednik in „Orel“, le-poznanek mesečnik; „Katolickj Skoly“, tednik za katoliške učitelje in „Priatel ludu“ tednik za narod. V Pešti se izdajata dva časnika: „Svornost“ — trikrat na teden — ki dela proti tedencijam slovaškega narodnega časništva, in „Konfessionalna Skola“, tednik za prosto ljud-stvo. V Požunu izhaja „Obzor“ — tudi tednik. V Banskej Bistrici — „Cirkvene Listy“, tednik ki se peča s cerkvenimi zadevami, in v Pragi izhaja vsak teden „Paramol“ — organ, ki želi zopet zediniti Slovake s Čechi.

Iz „Slavj. Mira“

da v kratkem razpošlje encikliko katolišemu svetu. Eni poročajo, da se bode novi papež kronal 2. marca, eni pa 10. marca, in eni celo trdijo, da se bode to opustilo. Kdo ima prav?

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. februarija.

Avstrijske dežele.

Pogodba med Cislom in Translo dela državnikom hude preglavice, in le malo upanja je, da bi se srečno dovršila. Vradna „Presse“ je zoper vsak provizorij in prigovarja Madja-rom, da naj odjenjajo, ker bode to njim samim na korist. Pa tudi to prigovarjanje bo težko kaj zdalo, ker je v državnem zboru ogerskem vse navskriž in Tisza le z veliko silo skupaj drži jako pičlo vladino večino.

V državnem zboru so 22. t. m. Pol-jaki vladi izrekli svojo zadovoljnost zaradi pri-zadevanja njenega polajšati stan vzhodnih kri-stjanov, ter so jo ob enem vprašali, so ji li znane grozovitosti, ki so jih ruski vojaški po-veljniki počenjali s Poljaki na Turškem, in si bode li na kongresu prizadevala, da se zboljša tudi stanje poljskih podložnikov na Ruskem? — Od vina nasvetovala je večina odsekova 12 gl. colnine, manjšina pa le 8 gl. Sprejet je bil nasvet večine s 122 glasov proti 66. V soboto se je pričela obravnava o colnini od petroleja, katero hočejo povikšati od 1 gl. 50 kr. celo na 8 gl. Dr. Oelz je v izvrstnem govoru omenjal, da se državni dohodki vsled tega ne bodo pomnožili, ker se bode vsled tega manj petroleja požgalo. Nekemu govorniku, ki je rekel, da so Madjari v svojih tir-jatvah nesramni, odgovoril je dr. Oelz: Madjari so tako drzni v svojih tirjatvah kakor smo mi slabi. Madjari so močni, ker so se porazumeli s svojimi sodeželani Hrvati; mi v Cislu pa se še nismo spravili s Slovani, zato nam primanj-kuje tiste krepkosti in odločnosti, brez ktere je čvrsto državno življenje nemogoče. Toravno je prekletstvo hudega dejanja.

Kaj je to? N. W. Tagblatt pripove-duje, da je grof Andrassy na tihem poklical ude delegacij, ter jih vprašal, bi mu li hoteli dovoliti 100 milj. gl. kredita, ki bi jih potreboval za mobilizacijo (oboroženje) vojne. Ker pa tega javno nočejo povedati, reklo se je boje, da naj le stori, kakor ve in zna, in če bode treba pozneje potrditi v ta namen porabljeni svote, jih boste delegaciji potrdile brez ugovora. Ali se res ne bomo mogli izogniti vojski z Rusijo in Nemčijo, ki bi bila za Avstrijo naj-veča nesreča?

Na slovenskem Štajarskem pričele so se živahne priprave za prihodnje volitve v deželni zbor. V ljutomerskem, or-mužkem in g. radgonskem okraju bil je od številnega shoda voliteljev za kandidata po-stavljen g. K u k o v e c, veliki posestnik in na-čelnik okrajnega zastopa v Ljutomeru; iz ptuj-skega in rogaškega okraja potrjujejo številna poročila, da ondijpovsod mislijo le na Hermanovo kandidacijo in da je zopetna izvolitev njegova toliko kakor gotova; zastran kandidatov za maribor-, št. lenart- in slov. bistriški okraj sošel se je bil 23. t. m. volilen shod v mari-borski čitalnici in kat. pol. društvo pri sv. Juriju na Šavnici zborovalo je 24. t. m. Svo-jim štajarskim bratom želimo, da bi bili pri volitvah srečnejši, kakor smo bili na Kranjskem in ne le nobenega sedeža ne zgubili, ampak še ktere-ga pridobili.

Na Koroškem o volitvah še ni ve-liko slišati, ker se agitacija še vsa bolj tajno vrši, vendar pa se Slovenci nadejajo zmage vsaj dveh narodnih kandidatov, namreč č. g.

Andreja Einspieler-ja in g. Moraka, okrajnega sodnika v Doberlivasi.

Vnanje države.

Pomirje med Rusijo in Turčijo se je začelo zopet nekoliko krhati, najprej zaradi nameravane bulgarske kneževine, ki naj bi po načrtu Rusije segala blizu tje do Ca-rigrada pa do Soluna in Atoške gore. Tudi je Rusija neki zahtevala 6 vojnih ladij name-sto denarne odškodnine, ktere ji pa Turčija ni hotela dati. Rusija razun tega zahteva luko Beskos ob Bosporu in 5000 milj. frankov vojne odškodnine, ktere bi se imelo tudi Črnogori in Srbiji nekoliko plačati. Ker je angleško brodovje v marmarskem morji, hoteli so Rusi zasesti Carigrad. Pa Turčija se je izgovarjala, da je brodovje brez njenega dovoljenja prišlo tje, in je prosila Rusijo, da naj zasede samo Št. Štefan v okolici carigradski, kamor je 23. t. m. odšlo 10.000 Rusov, in kamor se hoče neki preseliti tudi glavni stan velikega kneza Ni-kolaja. Ker se Turčija obotavlja podpisati mirovne načrte, zažugalo se ji je, da se voj-ska zopet prične, če obravnave do 2. marca ne bodo dovršene. Rusi so zaseli Ruščuk, in tudi iz Erzeruma so se Turki začeli umikati. V Carigrad bode šel oddelek Rusov še le po sklenitvi miru, da se od ondot po morji vrne v Odeso. — Sulejmanove adjutante so zaradi upornega obnašanja zaprli.

Španska zbornica je enoglasno skle-nila novo izvoljenemu papežu Leonu XIII. čestitati.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 23. febr. (Magistrat in mesto.) Po izreku: „zabavljati je lože, kakor po-pravljati“ jaz silno nerad grajam kako reč, če sem prepričan, da ni ravno lahko bilo jo na-pravljati. Zato tudi o našem mestu, če prav bi imel dosti gradiva za vedno grajanje, rajše molčim — zato, ker bi morda utegnil kdo misliti, da mi stan mesta, v kakoršnem je že več let zapored, le zato ni všeč, ker so na čelu mesta nemčurski gospodje. Vsake reči pa je enkrat konec, tudi moje potrpežljivosti, zato se oglasim, če prav bi kdo utegnil me natol-cevati, da hočem le po mestnih očetih udri-hati; ali graja kake reči zadeva vselej tudi tistega, kdor jo je naredil ali kdor je kriv je.

Kar je Ljubljana v rokah nemčurskih, ne dá se tajiti, da postaja po svojem vnanjem licu čedalje grša — vkljub vedno višim pri-kladam za mestne potrebe. Letošnjo zimo do zdaj ni še bilo veliko snega, tudi ne posebno grdega vremena; toraj se ne more reči, da bi bila mestna blagajnica po nji veliko trpela. Menda se tudi ni več bati tolikega snega, da bi njega spravlanje požrlo za ta namen v pro-računu odločeni znesek. Po vsem tem bi člo-vek po vsi pravici pričakoval, da bo mesto lepo, ulice čedne. Kaka zmeta! Vsak mi bo pritrnil, da je Ljubljana posebno zadnje dni, kar je nastopilo južno vreme „blatna vas“ v pravem pomenu besede, da v tem ne zaostaja za naj slabšo mažarsko vasjo. Prav je imel tisti tujec, ki je, stopivši v lužo sredi mesta, da je krog njega vse pljusknilo, rekel: „Za Boga! ali tu ni nobenega magistrata!“ Le pojdi v kateri koli del mesta koli; nikamor ne moreš brez dolgih čevljev, ki se ti po par ko-rakih že z blata ne vidijo. Razloček med me-stom in predmestji je le ta, da je po zadnjih blata še veliko več in je zlasti za otroke tu pa tam celo nevarnost, da bi ne utonili po lužah. Ko bi ne bilo mrz in žabe ne otrp-njene, stavlil bi kaj, da bi se preselile iz vseh mlak na ulice.

Nečednost je že tako grozna, da je celó odličnim prijateljem večine mestnih očetov že presilna. Tako se jih je v „Laibacherici“ oglasilo več, ki tožijo posebno zavoljo „Latterman-novega“ drevoreda, ki je res tak, da po njem gre le, kdor mora, vsak drug pa se obrne po prvih korakih. Jaz se za to sprehajališče, ki je pozimi večidel le za tiste, kateri imajo preveč časa, zlasti penzioniste, ne bom posebno poganjal, ker bi bilo vzdrževanje njegovo par takim ljudem na ljubo res predrago, za mestno blagajnico; pač pa povzdignem svoj glas odločno za ulice po mestu, po katerih morajo hoditi vsi stanovi z otroci komaj 7 let počeni do starčkov najviših let. Prvi in zadnji se človeku res smilijo, če že prav ne gleda drugih, ki si kvarijo drago obleko in so drugemu na poti, ker nihče rad ne stopi v par palcev globoko blato ali še bolj globoko lužo.

„Prav se vam godi! Zakaj ste pa volili take mestne očete, da tako slabo za vas skrbé? Tako bo morda se nam kdo posmehoval. Da, res, prav bi bilo to, če bi bili voljeni po volji večine meščanov. Tudi meni se prav zdi, da se na ta način pokoré tisti, ki so krivi sedanje večine mestnih očetov. Ali zavoljo pičle te množice trpi tudi večina pravičnih, ki, ako bi imeli volilno pravico, nikdar ne bi volili nemčurjev; zavoljo teh trpé tudi narodnjaki, ki so volili možake Slovence. To — to je, kar človeka grize. Vi nemškutarji s svojimi raznimi p. i. rodovinami le gazite blato do kolén, samo ne njavkajte ne, saj žanjete, kar ste sejali. Tudi stavim glavo, da boste ob volitvah zopet vsi dirjali na rotovž svoje glasove oddajati tistim, kateri so v prvi vrsti poklicani po vašem zaupanju, da skrbé za mesto, kolikor morejo in znajo. Če potrebujejo — kakor je nedavno nek nemčurski mestni oče v javni seji rekel — za mestne travnike „pod Turnom“ gnoja, ni treba ga po ulicah pridelovati; saj je po drugih krajih v Ljubljani še gnoja dovolj za večje prostore, kakor so oni travniki.

V imenu nemškutarjev jaz tedaj ne tožim ker trpé le, kar so sami zakrivali. Kako pa, da trpé zavoljo njihovega greha tudi narodnjaki, ki niso krivi, da imamo tako slab mestni zastop. Jaz ne bom rekel, da se vse blato in vsa nesnaga dá v enem dnevu z mestnih ulic spraviti; jaz bi rad hvalil tudi le dobro voljo. Ali dozda nisem videl v mestu še nič priprav za snaženje in če je kje že kak delavec za to, dela tako, kakor da bi imel svoje delo dovršiti še le o sv. Jakopu.

V enem je tedaj naš mestni magistrat vendar le nepristransk: on skrbi za to, da gazijo blato oboji, narodnjaki in nemčurji. — Naj to premislijo Ljubljančani o mestnih volitvah, za ktere se čas že bliža.

Iz Žalcznikov, 24. februarja. Prvo naznanilo o izvolitvi novega sv. Očeta papeža Leona XIII. prinesel nam je „Slov. Narod“ v četrtek, 21. t. m. okol 9. dopoldanske ure. Akoravno donaša ta list zanesljive novice, smo vendar hotli počakati še boljše gotovosti. Zvečer že po 11. uri dospelo nam je drugo enako poročilo iz Ljubljane, in ob 1/2 2. uri zagromeli so že po tihej noči bobneči možnarski glasovi na slavo Leona XIII. — Živili na dolga dolga leta!
R. P.

Domače novice.

V Ljubljani, 26. februarja.

(† P. Salvator Pintar) frančiškanski gvardijan in fajmošter je 24. t. m. po dolgom bolehanju za vodenico umrl. Pogreb je bil včeraj popoldne ob 5. uri jako sijajen, in je pričal, da je bil ranjki od duhovnih tovaršev kakor

tudi od prebivalcev ljubljanskih jako čislán in spoštovan. Več o njem prihodnjič.

(Katoliška društva ljubljanska in vredništvu „Slovenca“ pa „Zgodnje Danice“) so v soboto 23. t. m. papeževemu nunciju na Dunaju poslala pismo, v katerem novo izvoljenemu papežu Leonu XIII. izražujejo svojo najponižnejšo pokorščino, vdanost in zvestobo.

(Zahvalnice za izvolitev sv. očeta Leona XIII.), katero so veleč. knez in škof v nedeljo obhajali v stolnici, vdeležilo se je jako veliko ljudstva vseh stanov in sleherne starosti, in zlasti tudi precejšnje število raznih vradnikov in vojaških častnikov, kar nam je veselo znamenje, da se ljudstvu čedalje bolj v srce vtiskuje pomen in veljava višjega glavarja za katoliško cerkev. Tudi v drugih ljubljanskih cerkvah se je obhajala ta zahvalnica, za katero so bili oo. frančiškani svojo cerkev še posebno ozaljšali kakor za najlepši praznik.

(Seje mestnega odbora 22. t. m.) se je vdeležilo z županom 22 odbornikov. Župan naznani, da se je hranilnica z magistratom zaradi Novakove hiše zedinila in da je dotična pogodba dovršena ter potrebuje le še privoljenja deželnega odbora. Odpoved g. Maliča kot mestnega odbornika se vzame na znanje, ki se ob enem v pripoznanje njegovega dolgoletnega delovanja v mestnem odboru izvoli za častnega meščana. — Župan dalje naznani, da je mestni odbor povabljen k zahvalnici, ki se bode zaradi papeževe izvolitve v nedeljo ob 10. uri obhajala v stolnici. — Odbor vzame na znanje, da razun g. Maliča iz mestnega odbora letos izstopijo iz I. volilnega razreda gg.: Dr. Stöckl, dr. Pfefflerer; v II. razredu gg.: Pirker, dr. Supan, Ziegler; v III. razredu gg.: Doberlet, dr. Bleiweis, Petričič Goršič, Potočnik. — Vdovi ranjkega kancelijskega služabnika Gašperšiča se dovoli pokojnine 166 gld. 60 kr.; namesto njega postane Martin Sterk kancelijski služabnik višje vrste, za služabnika nižje vrste pa se izvoli mestni policaj Jernej Marn. — Denarna kazen, ki se je bila naložila dvema posestnikoma zaradi prestopka stavbenega reda se jima izbriše. — Za ličnejšo vnanjo opravo novega vodnjaka pred Križanki se dovoli 200 gld. in magistratu naroči, da naj se nemudoma z zidanjem dotičnega vodnjaka prične. — Glede mestnih njiv ob Lattermanovem drevoredu se sklene, g. Činkeljnu dati 400 gld., da jih spremeni v travnike. — Račun za potrebščine v realki l. 1877 s 367 gld. 16 1/4 kr. se potrdi. — Odbor sklene prodati stare mestne mere in vage, nekaj pa, kar jih je še iz l. 1756, izročiti deželnemu muzeju. — Prošnja društva za podporo vseučilišnikov dunajskih se glede slabega stanja mestne blagajnice zavrže. — Potrdijo se računi za mestne šole v preteklem letu in sicer za nunsko šolo 254 gld., za dekliško šolo 41 gld. 99 kr. za prvo dečko šolo 60 gld., za drugo pa 64 gld. 5 kr. — Pritožba kmeta Semrajca iz Jarš, ki bi moral plačati 5 gld., ker je z gnojnico onečistil cesto pri strelišču, se zavrže. — V revni hiši mestni se sklenejo vvesti tele preuredbe. 1. Za možke se nastavi 1 postrežnik, za ženske pa dve postrežnici; 2. sobe se imajo dobro snažiti in tla dvakrat vsaki mesec omiti; 3. za bolne se odločite 2 posebni sobi, ena za možke s 4 in ena za ženske z 8 posteljami; 4. hišni zdravnik mora bolne vsaki dan, sicer pa hišo vsaki teden obiskati; 5. za bolne bodo postrežnice preskrbovale primerno hrano; 6. glede hrane za druge reveže se bodo pričele obravnave z usmiljenimi sestrami, bi li ne mogle one prevzeti njenega oskrbljevanja? 7. izhod revežev po mestu se skrči in hišni oskrbnik v tem oziru stavi potrebne nasvete;

8. skušal se bode dobiti k hiši vrt in 9. magistratu se naroči, da vse za te premembe potrebno vredi. — Mestnemu fiziku se izreče pripoznanje. — G. Potočnik vpraša zaradi zdravilne enquete in župan odgovori, da ste dve sekciji svojo nalogo dovsile, tretja pa še ne. Ker je že pozno, se sklene javna seja.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo večer se je ponovila burka „Robert in Bertram ali vesela vagabunda.“ Ta igra, ki se je po krasnih Stöckelnovih napevih občinstvu jako prikupila, privabila je tudi ta večer mnogo poslušalcev. Igralo in pelo se je dobro. V prvem oddelku ni bilo petje tako precizno, kakor pri prvi predstavi, za to pa nas je odškodilo vbrano petje terceta v četrtem oddelku (Robert, Bertram, jetničar). V tretjem oddelku pa nas je iznenadil zbor — s popolno disharmonijo. Premalo vaje! V tem oziru se mora pohvaliti gospa Odijeva, ki ima vselej toliko rešpekta pred občinstvom, da ne stopi na oder, dokler svoje uloge, bodisi igra, bodisi petje, popolnoma ne zna. Zato je bila pa tudi živahno pohvaljena. V igranju se je odlikoval poleg g. Kajzela in g. Kocelja še g. Gorenec (Mihec). Izvrševalci nekterih manjših ulog so samovoljno in slabo ekspektorirali. Izvrševalcem malih ulog se ne sme prevelika svoboda dati, ker tem ni dovoljeno, iz svoje uloge „kaj več narediti.“

Razne reči.

— Č. g. Nace Kutnar se je odpovedal fari na sv. gori. Pri sv. Joštu pri Kranji pa je umrl č. g. Janez Čemažar. R. I. P.

— Družba sv. Mohorja vljudno opominja, da naj društveniki še ta teden plačajo letnino da se bode vedlo določiti število iztisov društvenih knjig. V Ljubljani letnino pobira č. g. Jerič na Starem trgu št. 16 v I. nadstropji.

— Zabavnika „Alte u. Neue Welt“ prišel je ravno kar na svitlo 8. snopič, ki obsega: Das Märchen. Gedicht v. Dr. Franz Alfred Muth. Er sucht seine Frau. Frei dem Englischen nach erzählt von Reinhold Baumstark. Bewegte Tage. Jugenderinnerungen einer alten Frau. Mitgetheilt von Theodor Berthold. Credit oder Baarzahlung? Volkswirtschaftliche Skizzen v. L. Friedlieb. 1. Die Ursachen des Borgsystems. Bilder aus der Chemie der Küche. Von C. A. Rhenanus. Der listige Weissgerber. Schwang v. F. Hilarius. Auf der Schweige. Eine Geschichte aus den bayerischen Bergen. Von Georg Frh. von Dyherrn. Eine englische Vermählungsfeier. Von Amara George-Kaufmann. Kreuz und Kelch. Gedicht von J. Schaefer. Russische Klöster. Von M. X. Senf-Meyer. Humoreske v. Hermann Hirschfeld. Allerlei: Auf der Flucht. — Wie präparirt man Gypsfiguren? — Die eiserne Grossmutter. — Vertrauliche Correspondenz. Vormund und Mündel. — Die Compasspflanze. Neuer Petroleum-Koch-Apparat. — Auflösung des Preis-Räthsels in Nr. 3, des Preis-Rebus daselbst, der Charade in Nr. 19. — Preis-Scherz-Rebus. Podobe pa so: Das Märchen. Nach E. Steinle. — Titel- und Schlussvignette. — Atheniensische Flüchtlinge. Nach dem Gemälde v. P. Glaize. — Unverhoffte Tischgenossen. Nach dem Gemälde von Monginot. — Titelvignette. — Vormund und Mündel. Nach dem Gemälde von Alexander Markelbach. — Herzogin und Herzog von Norfolk. — Schloss Arundel von der Südostfront. — Haupteingang in Schloss Arundel. — Initiale B. — Russische Mönche. — Russische Nonnen. Originalzeich-

nung von Gerlier. — Kloster Troitz bei Moskau. Nach einer Photographie gezeichnet von E. Therond. — Durchschnitt eines Petroleum-Koch-apparates. — Preis-Scherz-Rebus. Vsako leto izide 18 snopičev, t. j. vsake tri tedne eden z mnogimi in lepimi podobami in oljnato premijo „Sveta družina“, ter se zamore naročiti pri vsih knjigarjih, ali pa tudi naravnost po pošti. Cena vsakemu snopiču je 24 kr.: v Ljubljani sprejema naročila knjigarna O. Klerrove vdove na Starem trgu.

— Slomškovi zbrani spisi. „Tiskarnica družbe sv. Mohora prevzela je ponujeno ji založilo in izdaje druge knjige „Ant. Mart. Slomškega zbranih spisov“: Basni, prilike in povesti (zbral in vredil Mih. Lendovšek, katehet v Ptuj) največ zaradi tega, naj bi se ne ustavilo (tega se je bilo v resnici bati!) vse hvalo vredno početje zbiratelja in vrednika spisov umerlega knezo-škofa.

Če je že prva knjiga „Slom. zbr. sp.“ razveselila sleherno rodoljubno slovensko serce, reči smemo, da tega tudi ova druga nič manj storila ne bo! Da, rekli bi, da je notranja vrednost te druge knjige še mnogo več!

Zato se nadjamo, da kljub slabim, in izdavanju knjig jako neugodnim časom, v katerih živimo, bodo rodoljubi vseh slovenskih pokrajin vedeli skrbeti zato, da družbena tiskarnica pri tem početju ne bo v zgubi ostala.

Knjiga obsega 25 tiskanih pól. Cena jej je nizka, broširan iztis 1 gl. 20 kr., terdo vezan 1 gl. 30 kr. Dobiva se v Celovcu v tiskarnici družbe sv. Mohora in pri vseh bukvarjih, ki imajo slovenske knjige naprodaj. Več o tej prelepi knjigi spregovorimo prihodnjič.

— Velika nesreča se je nedavno zgodilo na Koroškem. Blizo Kotič je nekdo zlobno zažgal Mörtlevo kajžo, s katero je zgorelo tudi troje ljudi, 2 priletna možaka in 9 leten deček.

— „Die Türken und ihre Freunde“ glasi se brošura, ktera je nedavno na Dunaji v založbi pisateljevi prišla na svetlo. Spisal jo je Spiridion Gopčević, rodom Črnogorec, ki tedaj iz lastne skušnje pozna razmere na Turškem in nam jih popisuje tako živo in mično, ob enem pa tako krepko in naravno, da se čitatelju dozdeva, kakor da bi se vršile pred njegovimi očmi. G. pisatelj nam v tej knjižici pojasnjuje vzroke, ki so dali povod zadnji rusko-turški vojski in osvobodanju kristjanov na Turškem. Zato je ta knjižica tudi v zgodovinskem oziru jako pomenljiva, in nam v krepkih in kratkih člankih pred oči stavlja vse, kar so na dolgo in široko popisavali razni časniki. Najprej v njej nahajamo kratek obris zgodovine turške države in krščanske raje, do tistega časa, ko se je Turčija sprejela med evropske države. Drugi oddelek popisuje turško vladanje od pariškega miru (1856) sim, v tretjem nahajamo stanje turške države in krščanske raje od tega časa naprej, v četrtem pa g. pisatelj mojstersko šiba naše domače Turke in Turkoljube sploh, ter našteva glavne vzroke tega nenaravnega turkoljubja. Kdor to knjižico bere, temu je marsikaj jasno, kar morda dozda ni umel, in se tudi ne bode čudil, da je naposled nezadovoljnost kristjanov na Turškem skipela in jih pripravila do upora proti krutej turškej sili, čudil se bode marveč, da je krščansko prebivalstvo tako dolgo vse to voljno prenašalo in da so evropske vlade toliko časa to sramotno početje gledale in trpele. Zato vsem prav toplo priporočamo to knjižico ki jo zamorejo za 70 kr. naročiti naravnost prig. pisatelju (Spiridion Gopčević, Wien. Reitergasse 11.) ali pa

tudi v knjigarnah. V Ljubljani prodaja knjigarna O. Klerrove vdove, kakor je bilo v nekem inseratu že naznanjeno, in jo zamore takoj poslati vsakemu naročniku.

— O smrti Pija IX. pripoveduje „Ruskij Mir“, da je v Petrogradu oznanjena bila 10. t. m. v treh cerkvah katoliških in sicer pri sv. Katarini na nevskem trgu, pri sv. Stanislavu pa v kapeli rimskokatoliškega konsistorja. Oznanenje se je zgodilo po pastirskem listu metropolita Fijalkovskega, prebranjem s prižnic. Metropolit je ukazal, da se v cerkvi sv. Katarine goditi imajo slavne mrtvaške službe božje dne 18., 19. in 20. t. m. Prvi dan ima jo obhajati eden izmed kapiteljev, drugi dan eden profesorjev duhovske akademije in tretji dan sam metropolit. Cerkev ima biti preprežena črno, na sredi pa stati krasen mrtvaški oder katafalk z znaki papeževskimi s tiaro in križem. V Rimu je kardinal Schwarzenberg, kjer je v petek 15. t. m. črno mašo za Pijem imel Sekovski Zwerger, opravil pa absolucija. Morda se cerkveni obredi za ranjkim Pijem nikjer niso vršili tako živo, kakor v trojedinem kraljestvu angleškem. Velika prestolnica v Westminsteru bi bila morala biti še enkrat tako velika, da bi bili šli vanjo vsi vdeleževalci. Vsi angleški listi so polni hvale o Piju, na čigar imenu ni nobenega madeža in čegar nameni so bili vedno čisti. Njegovo ime, pišejo „Times“, pridruži se k številu svetih papežev in dobi mesto med papeži mučeniki itd. Kako pa nekateri nemški liberalni pisarji?! —

— Italija se oborožuje na suhem in na morji — zoper koga? — Stari Garibaldi to pové v pismu 3. t. m. očitno, da se vprašanje o Trstu in Trentinu ima sedaj resnobno doognati.

— Pred upravno sodnijo na Dunaju se bode jutri (27. t. m.) obravnavala tožba občine metliške zoper učno ministerstvo, ki jo je hotelo siliti, da naj nekaj plača krajnemu šolskemu zakladu.

— P. Sechi, slavni astronom v Rimu, je zopet jako oslabelel, ker pogostoma kri bljuje ter pričakuje mirno svoje smrti: „Sv. oče so šli naprej, je rekel, skoraj pojdem za njimi.“

— Kranjske eskomptne banke občni zbor bo 21. marca.

Eksekutivne dražbe.

27. februarja: 3. Tekavčič iz Brezovega Dola, v Žuženberku. 2. Čehovin iz Gaberč, in 2. Žnidaršič, oba v Senožečah. 2. Jeraj iz Dornic, v Kranji. 2. Kralj iz Metlike, 2. Žnidaršič iz Čuril, oba v Metliki. 2. Žorž iz Slapa, 2. Kodela iz Dolgih Poljan, 2. Bizjak iz Goč, 2. Lokar iz Šturje, vsi v Vipavi. 3. Bečaj v Ložu; 3. Zdravje v Ljubljani. 3. Šajna iz Palčja, v Postojni.

Umri so:

Od 20. do 24. februarja: Alojzij Cidrih, coln. asist., 60 l., za vnetico oprsne mrenice. Viktor Gasteiger, pl. Rabenstein in Kobach, nadčast. o. 4 m., za vtriplj pljuč. Urša Možina, čevlj. v. 55 l., za vodenico. Gregor Piškur, gostač 45 l., in Marjeta Osedkar, gostinja 56 l., oba za jetiko.

Loterijske številke 23. februarja.

V Trstu: 54, 70, 2, 64, 17.
V Lincu: 52, 77, 2, 22, 17.

Telegrafične denarne cene 25. februarja.

Papirna renta 62.— — Sreberna renta 67.— — Zlata renta 73.80. — 1860letno državno posojilo 111.— Bankine akcije 703.— Kreditne akcije 229.90.— London 118.50.— Srebro 107.35.— Ces. kr. cekini 5.62.— 20 bankov 9.56 1/2.

Denarstvene cene 23. februarja.

	Denar.	Blago
Državni fond.		
6% avstrijska papirna renta	63.15	60.55
6% renta v srebru	67.25	67.90
4% renta v zlatu (davka prosta)	74.50	75.55
Srečke (lozi) 1854. l.	107.25	107.75
„ „ 1860. l. celi.	111.—	111.25
„ „ 1860. l. petinke	119.25	119.50
Premijski listi 1864. l.	138.—	138.50
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	98.50	99.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	90.—	91.—
Ogorske po 5%	78.75	79.25
Hrvaške in slavonske po 5%	85.—	86.—
Sedmograške po 5%	76.70	77.20
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	795.—	810.—
Unionske banke	67.—	67.50
Kreditne akcije	231.25	231.50
Nižovstr. eskomptne družbe	750.—	760.—
Anglo-avstr. banke	104.50	105.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	161.75	162.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	118.—	120.—
„ „ 50 „ „ „	62.—	63.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	29.—	29.25
Salmove „ 40 „ „ „	38.25	38.50
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	28.25	28.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	28.25	28.50
St. Genois „ 40 „ „ „	31.50	32.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	25.50	26.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22.25	22.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.64	5.66
Napoleonsd'or	9.58	9.53
Srebro	106.90	107.10

Podoba (portret)

Papeža Leona XIII.

1. Fotografija, kabinetni format po 1 franku. 6 iztisov — 5 frankov.
 2. Ravno ista pobarvana z oljnatimi barvami 3 franke.
 3. Fotografija visitkartni format 50 cent. (1/2 franka); 6 iztisov — 2 franka 50 cent.
 4. Pobarvana fotografija v naradni velikosti velja 25 frankov.
- Naročnina naj se frankirana v frankih (frank znaša s ažo nekaj čez 40 kr.) pošlje v Rim, pod naslovom: (1)

Direzione dello Stendardo Cattolico — Roma.

Najlaglje je podoba naročiti po listnici, ki mora pa imeti kolek za 5 krajcarjev, proti poštnemu podzetju (Postnachnahme.)

„Peštansko zavarovalno društvo“.

Premoženje znaša 31. decem. 1867 gl. 5,451,807.83
Škode je plačalo društvo od l. 1864 do 1876 16,013,244.—
Glavno opravništvo za Kranj-ko in spodnje Štajersko se uljudno priporoča za naročila in zavarovanja proti škodi po ognji, na življenje, in zrela proti vltom.

Posebno pak vabi k zavarovanju na življenje.

Peštansko zavarovalno društvo zavaruje na življenje po raznih načinih: da izplača zavarovalni znesek po smrti zavarovanca, ali kadar doseže odločeno starost (otrokom doto) in tudi za pokojščino. Glavno opravništvo v Ljubljani je smrtom pripravljeno vprašanje odgovarjati, pogoje razjasniti jasno in podati tarife.

Franc Drenik, (5)

pisarna glavnega opravništva v Ljubljani, kongresni trg. št. 14 v II. nadstropji.

V najem se daje od sv. Jurja t. l. naprej v Sreberjih, 3/4 ure pod Ljubljano pri cesti v Dol in blizo št. Jakobskega broda ležeča

hiša

z gospodarskimi poslopji, vrti, sadjem, njivami, zelnikom i. d.

Hiša ima 4 sobe, 2 magacina; oblokan hlev, prostoren za 20 glav, je tudi rabljiv kot magacin. (3)

Omenjena poslopja so zidane in z opeko krita, ter po legi in osnovi prav pripravna za mokarsko, vinsko ali drugo kupčijo.

Pogoji najemščine se zvedó pri Mariji Dogau v Ljubljani.

Biaznikovi ocediči v Ljubljani.